

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

درد کلیه (رنال کولیک)

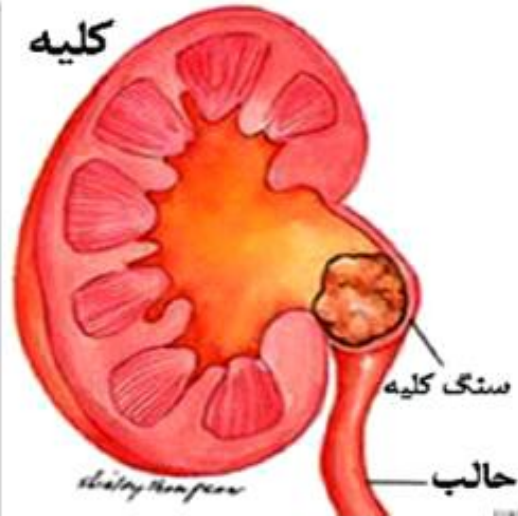

خارج کردن یا خورد کردن سنگ از طریق پوست: در این روش، لوله نازکی به نام نفروسکوپ از طریق برش کوچکی که در ناحیه پشت بیمار ایجاد شده وارد کلیه میشود. سپس با استفاده از آن، سنگ را خورد می کنند و سپس خارج می سازند (لیتوتریسی).

یورتروسکوپی: جراح در این روش، لوله تلسکوپ نازکی را به نام یورتروسکوپ از طریق مجرای ادراری به محل استقرار سنگ هدایت می کند و می کوشد تا سنگ را به طور کامل خارج سازد.

جراحی باز:

جراح در این روش، برشی را در پهلو بیمار ایجاد می کند و از این طریق یا دسترسی به کلیه ها اقدام به خارج ساختن سنگ یا سنگ ها می نماید. این، آخرین گزینه برای درمان سنگ ها است و در موارد معدودی مورد استفاده قرار می گیرد.

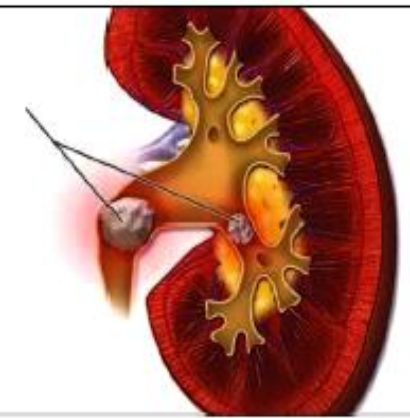
درمان

اگر پزشک معالج به امکان دفع خود به خودی سنگ اعتقاد داشته و تحمل درد هم برای بیمار امکان پذیر باشد، اقدامات درمانی خانگی شامل نوشیدن مقادیر فراوان آب، مصرف داروهای مسکن و حتی الامکان گرفتن سنگ دفع شده و جمع آوری ادرار ۲۴ ساعته برای بررسی سنگ از نظر نوع، ترکیب و علل تشکیل پیشنهاد می شود. اما اگر درد خیلی شدید باشد، احتمالاً سنگ، مجرای ادراری بیمار را مسدود کرده یا این که سنگ با یک عفونت ادراری همزمان شده است. در چنین شرایطی، احتمالاً پزشک گزینه های طبیی را برای حل مشکل توصیه می کند.

درمان بیماران رنال کولیکی که مقاوم به درمانهای سرپایی

هستند

سنگ شکن: جزء عمومی ترین روش های درمان طبیی سنگ های کلیه است که از امواج صوتی استفاده می کند و سنگ ها به قطعات ریز شکسته و همراه با ادرار از مجاری ادراری دفع میشوند. استفاده از این روش در مواردی که سنگ کلیه خیلی بزرگ باشد، کارگشا خواهد بود.

شناسنامه بروشور آموزشی

عنوان	رنال کولیک
تهیه کننده	فهیمة رافت
سمت	پرستار
تایید کننده	کمیته آموزش به کارکنان
سال تهیه	1404/05/20
ناظر کیفی	سوپروایزر آموزشی منیره اکبرزاد
ناظر عملی	دکتر صادقی
منبع:	برونر و سودارث

کولیک کلیوی به دردی اطلاق می شود که به دنبال انسداد حالب ها پدید می آید، لذا کولیک حالب واژه دقیقتری برای توصیف این حالت است. کولیک به علت اسپاسم حالب در اطراف سنگ ایجاد می شود که به انسداد و اتساع حالب، سیستم لگنچه و کالیس ها و کیسول کلیه می انجامد. اگرچه شایعترین علت این درد سنگها هستند، اما اصطلاح کولیک کلیوی (در واقع به مجموع های از علایم کلیوی و حالبی اطلاق می گردد.

علل ایجاد درد کلیه

- ۱- آرترواسلکروز یا تصلب شرایین سرخرگ های کلیوی در اثر تشکیل لخته خونی یا ایسکمی (کم خونی موضعی در اثر انسداد رگ)
- ۲- خونریزی کلیه (هموراژی)
- ۳- کلیه نعل اسبی: یک بیماری مادرزادی است که در آن دو کلیه از قسمت پایین به هم چسبیده اند. وجود درد شدید در قسمت بالایی کمر و درد یک طرفه خصوصا اگر همراه با تب و مشکلات ادراری باشد، می تواند نشان دهنده درد واقعی کلیه ها باشد.
- ۴- هیدرونفروز: تورم کلیه ها در اثر برگشت و تجمع ادرار است.
- ۵- سرطان کلیه (یا تومور کلیه): باعث کشیدگی کلیه شده یا اعصاب کلیه را تحت تاثیر قرار داده و باعث بروز درد می شود.

۶- عفونت کلیه (پیلونفریت)

۷- بیماری کلیه پلی کیستیک (تشکیل کیست در کلیه): یک بیماری ارثی است که باعث بزرگ شدن کلیه ها و بروز درد شدید می شود که معمولا در قسمت جلوی شکم احساس می شود تا در قسمت کمر

۸- ترومبوز سیاهرگ های کلیه (تشکیل لخته خونی در سیاهرگ های کلیه)

۹- عفونت مجاری ادراری

۱۰- انسداد جریان ادراری: (انسداد ناگهانی جریان ادرار در سنگ کلیه دیده می شود). در این حالت کلیه ها کش می آیند و درد شدیدی بروز می کند.

۱۱- گرفتگی عضلات مثانه و میزنای: وقتی مثانه کاملا پر از ادرار است، قیل و در طی ادرار کردن، باعث بروز درد و ناراحتی در قسمت پایین شکم یا ناحیه خروج ادرار می شود. این درد مستقیما به کلیه مربوط نیست، ولی مربوط به انقباض عضلات غیرارادی میزنای و مثانه است. مدت این درد کوتاه است و بایستی فوراً بعد از تخلیه مثانه، برطرف شود.

عللی که در اینجا ذکر شدند، باعث ایجاد درد کلیه می شوند. ولی برای تشخیص صحیح علت، باید به پزشک متخصص کلیه مراجعه کنید.

علایم زیر می توانند نشانگر بیماری کلیوی باشند:

خستگی - فشارخون بالا - تورم چشم ها، دست ها یا پاها - دفع ادرار خونی، تیره یا به رنگ چای - شب ادراری بیش از یک بار در طی خواب شبانه - کاهش اشتها و کاهش وزن - خارش عمومی و دائمی.

علل ایجاد سنگ کلیه

- تاریخچه خانوادگی و یا سابقه شخصی ابتلا به سنگ کلیه
- افزایش سن: معمولا در سنین بالای ۴۰ سال شایع است.
- جنس مذکر: احتمال تشکیل سنگ در مردان بیشتر است.
- دهیدراتاسیون: نوشیدن مقادیر کافی آب در روز
- رژیم های غذایی دارای پروتئین و یا سدیم و یاقندبالا
- نمایه توده بدن (BMI) بالا و یا دور کمریالا و اضافه وزن
- جراحی و بیماری های گوارشی: جراحی بای پس معده، بیماری روده ی تحریک پذیر و یا اسهال مزمن منجر به تغییراتی در فرآیندهای گوارشی شده و جذب کلسیم را تحت تاثیر قرار داده .

- دیگر شرایط پزشکی: دیگر بیماری ها و شرایطی که ریسک سنگ های کلیوی را افزایش می دهند عبارت هستند از اسیدوز توپولار کلیوی، هیپرپاراتیروئیدیسم و برخی عفونت های دستگاه ادراری.

راه های پیشگیری از تشکیل سنگ کلیه

- ۱- مصرف زیاد آب و مایعات: فرد باید آب و مایعات فراوان در حدود ۳ لیتر در طول روز استفاده نماید تا تولید ادرار حداقل ۲ لیتر شود یا به حدی باشد که ادرار کاملا شفاف شود.
- ۲- خودداری از تعریق بیش از حد
- ۳- عدم مصرف نمک در سر سفره
- ۴- انجام ورزش و تحرک بدنی
- ۵- کنترل عفونت در خاتمهها
- ۶- کاهش مصرف پروتئین و کربوهیدرات
- ۷- مصرف پتاسیم زیاد
- ۸- مصرف سبزیجات و قیبر
- ۹- کاهش مصرف آگزالات: در مواد غذایی مثل چغندر، ریواس، شکلات، چای پررنگ، اسفناج، آجیل، سیوس گندم، توت فرنگی، تمشک، انگور، فلفل وزردچوبه زیاد است.
- ۱۰- مصرف کلسیم در حد طبیعی
- ۱۱- مصرف آب سیب و گریپ فروت باید محدود شود.
- ۱۲- مصرف الکل و به ویژه آب جوی باعث افزایش دفع اسید اوریک و کلسیم از ادرار شده، خطر تشکیل سنگ کلیوی بیشتر میشود.
- ۱۳- مصرف لیموناد با افزایش دفع سیترات ادرار باعث کاهش تشکیل سنگ کلیه می شود.

